

Міністерство освіти і науки України
Державна наукова установа «Інститут модернізації змісту освіти»
Департамент науки і освіти Харківської обласної військової адміністрації
Національна академія педагогічних наук України
Північно-Східний науковий центр Національної академії наук
України і Міністерства освіти і науки України
Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди (Україна),
кафедра освітології та інноваційної педагогіки
Київський національний університет імені Тараса Шевченка (Україна)
Навчально-науковий інститут публічного управління та державної служби (Україна)
Кардіфський університет Метрополітан (Велика Британія)
Вестмінстерський університет (Велика Британія)
Європейський інститут безперервної освіти (Словацька Республіка)
Педагогічний інститут Чендуського університету (Китайська Народна Республіка)
Університет імені Неджметтіна Ербакана (Туреччина)
Інститут публічного адміністрування при Університеті Миколаша Ромеріса (Литва)
Центр музично-освітньої майстерності (Париж, Франція)

МАТЕРІАЛИ

**VII Міжнародної науково-практичної конференції
«ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ ПРОБЛЕМИ
ВИЩОЇ І СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ В УМОВАХ СУЧАСНИХ
ВИКЛИКІВ: ТЕОРІЯ І ПРАКТИКА»
«PSYCHOLOGICAL AND PEDAGOGICAL PROBLEMS OF
HIGHER AND SECONDARY EDUCATION IN THE CONDITIONS
OF MODERN CHALLENGES: THEORY AND PRACTICE»
(м. Харків, 16 – 18 березня 2023 року)**

**Харків
2023**

ББК 74.58+74.20+88.40+88.840

УДК 37.013.77:[378+373.5]

П86

Редакційна колегія:

Білик В. М. – к-т пед. наук, доцент кафедри кафедри освітології та інноваційної педагогіки ХНПУ імені Г. С. Сковороди

Кін О. М. – д-р пед. наук, доцент кафедри кафедри освітології та інноваційної педагогіки ХНПУ імені Г. С. Сковороди

Лупаренко С. Є. – д-р пед. наук, професор, професор кафедри освітології та інноваційної педагогіки ХНПУ імені Г. С. Сковороди;

Попова О. В. – д-р пед. наук, професор, професор кафедри освітології та інноваційної педагогіки ХНПУ імені Г. С. Сковороди;

Ткачова Н. О. – д-р пед. наук, професор, професор кафедри освітології та інноваційної педагогіки ХНПУ імені Г. С. Сковороди;

Штефан Л. А. – д-р пед. наук, професор, професор кафедри освітології та інноваційної педагогіки ХНПУ імені Г. С. Сковороди;

Якімова М. Е. – д-р пед. наук, професор, професор кафедри освітології та інноваційної педагогіки ХНПУ імені Г. С. Сковороди

Затверджено редакційно-видавничою радою

Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди

(протокол № 5 від 18.05 2023 року)

Психолого-педагогічні проблеми вищої і середньої освіти в умовах сучасних викликів: теорія і практика : матеріали VII Міжнародної науково-практичної конференції (Харків, 16–18 березня 2023 р.) / Харк. нац. пед. ун-т імені Г. С. Сковороди. 1162 с.

У збірнику відображено психолого-педагогічні проблеми вищої і середньої школи в умовах сучасних викликів. Він містить результати досліджень учених, викладачів, учителів, наукові пошуки докторантів, аспірантів, студентів з питань розвитку педагогічної науки й освіти, психолого-педагогічних аспектів інклюзивної освіти, організації дистанційного навчання, реалізації інноваційних технологій, розвитку обдарованої особистості в сучасному освітньому середовищі, професійної підготовки фахівця а також сучасних проблем порівняльної педагогіки.

Матеріали стануть у нагоді науковцям, докторантам, аспірантам, викладачам, магістрам і студентам вищих закладів освіти, практичним працівникам у галузі освіти.

© Харківський національний
педагогічний університет імені
Г. С. Сковороди, 2023

ЗМІСТ

СЕКЦІЯ І

МЕТОДОЛОГІЯ, ІСТОРИЧНИЙ І КОМПАРАТИВНИЙ ДИСКУРС РОЗВИТКУ ПЕДАГОГІЧНОЇ НАУКИ

Алексєєва С. В. Дидактичні засади інтеграції природничих наук у змісті освіти в умовах сучасних викликів.....	31
Алієв Е. М. Витоки організації дистанційної освіти у вищій школі Канади	33
Барко М. Ю. Роль музичного мистецтва у вихованні особистості	35
Бєлолїпцев В. А. Історичний огляд питання формування відповідального батьківська.....	37
Бочарова А. П. Методи організації навчання в університетах Великої Британії.....	39
Ван Юйхун, Ван Цїхуей Культурна спрямованість музичної освіти в КНР.....	41
Ван Янь Рекомендації фахівців щодо формування музичної культури студентів в університетах КНР.....	43
Ваховський Л. Ц. Методи формування джерельної бази дослідження з історії освіти.....	47
Го Сїнхуа Вивчення творчості видатних диригентів України як засіб формування диригентських умінь учителів музичного мистецтва.....	49
Горлачов О. С., Ковтуненко А. В. Зародження спеціального навчання та виховання дітей з порушенням слуху в різних країнах світу.....	53
Дегтерьова В. А., Султанова Н. В. Формування національної самосвідомості учнівської молоді в закладах позашкільної освіти України.....	56
Друганова О. М., Білик В. М. Актуальні ідеї К.Ушинського в контексті підготовки сучасного вчителя.....	59
Ду Кексїн, Ляо Цайчжі Результати досліджень здійснення освіти протягом життя в материковому Китаї за останні двадцять років.....	62
Золотарьова С. А. Особливості діяльності викладача вищої школи США.....	65
Кадашевич К.О., Якімова М. Е. Розвиток ідеї індивідуалізації навчання учнівської молоді в працях педагогів ХІХ столїття.....	67
Коваль М. І. Теоретичні засади соціокультурної компетентності майбутніх філологів.....	69

Терепищій С. О.	
Медіа та інформаційна грамотність у цифрову епоху: філософська перспектива екзистенціалізму та феноменології.....	980
Тищенко О. Л.	
Формування профільних інтересів та професійної орієнтації студентів.....	983
Ткаченко Л. П.	
Шляхи розбудови ефективного освітнього середовища початкової школи у період воєнного стану.....	986
Трубавіна І. М., Чередниченко О. Ю.	
Міркування щодо вихователя безпеки в закладах освіти в Україні.....	987
Тянь Фейфань	
Педагогічний потенціал засобів сучасного танцю.....	991
Усиченко О.В.	
Актуальність проблеми формування оцінних суджень у здобувачів професійної (професійно-технічної) освіти	993
У Юе	
Диференційований підхід у підвищенні кваліфікації вчителів у Китаї.....	995
Файермен О. О.	
Самостійна робота в процесі підготовки майбутніх фахівців соціономічної сфери до соціальної підтримки батьків дітей з особливими потребами.....	997
Фідяєва Т. С.	
Готовність майбутніх правознавців до іншомовного спілкування як педагогічна проблема.....	1000
Хоменко Л. Г.	
Використання вебресурсів у формуванні цифрових компетентностей педагогів..	1002
Хоу Ісюань	
Аналіз змісту підготовки вчителя хімії в закладах вищої освіти КНР.....	1004
Хун Женьлун	
Музично-просвітницька діяльність студентів–майбутніх учителів музичного мистецтва.....	1006
Цалапова О. М.	
Формування навичок дійового читання в початковій освітній ланці.....	1009
Цапко А. М., Іванов В. Л.	
Упровадження цифрових технологій у підготовці майбутніх вчителів історії.....	1012
Цвид-Гром О. П.	
Інтернаціоналізація як показник якості освітньої діяльності ЗВО в умовах війни.....	1015
Циплюк А. М.	
Професійна підготовка майбутніх вихователів у контексті розвитку STEMосвіти.....	1017
Цуй Кеке	
Методи навчання майбутніх дизайнерів анімації.....	1019

ІНТЕРНАЦІОНАЛІЗАЦІЯ ЯК ПОКАЗНИК ЯКОСТІ ОСВІТНЬОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ЗВО В УМОВАХ ВІЙНИ

Цвид-Гром О. П.

кандидат фіологічних наук, доцент,
Білоцерківський національний аграрний університет,
м. Біла Церква, Україна

Стратегія розвитку вищої освіти в Україні на 2022-2032 роки та Операційний план її реалізації у 2022-2024 рр. передбачає реалізацію 5-ти стратегічних цілей: ефективність управління в системі вищої освіти; довіру громадян, держави та бізнесу до освітньої, наукової, інноваційної діяльності закладів вищої освіти; забезпечення якісної освітньо-наукової діяльності, конкурентоспроможної вищої освіти, яка є доступною для різних груп населення; інтернаціоналізацію вищої освіти України; привабливість закладів вищої освіти для навчання та академічної кар'єри [1]. Окрім того, МОН України презентовано проєктні пропозиції для розв'язання нагальних проблем української освіти у воєнний та післявоєнний періоди. Незмінними пріоритетами залишаються: забезпечення сталості та безперервності освіти; створення безпечних умов для навчання та викладання; психологічна підтримка учасників освітнього процесу; відновлення освітньої інфраструктури в найближчому майбутньому; продовження реформ та якісних трансформацій на всіх рівнях освіти. Реалізація ЗВО цих завдань допоможе уникнути освітніх втрат та забезпечить стійкість української освіти в нелегкий для країни час [3].

Одним із завдань, відповідно до Стратегії, є підтримка національної та міжнародної академічної мобільності студентів, направлення на навчання до іноземних університетів. Урядом України схвалено постанову щодо врегулювання питань академічної мобільності в умовах війни. Акт, зокрема, визначає процедуру реалізації права на академічну мобільність, порядок проходження, визнання та зарахування результатів академічної мобільності для українських учасників у межах міжнародної співпраці в галузі освіти, науки, інновацій [2].

Імплементация зазначеної процедури в умовах воєнного стану дасть змогу гарантувати право на безпечну освіту студентів, які вимушено покинули місце свого постійного перебування, виїхавши або в більш безпечні регіони України або за кордон, сприяти їхньому поверненню в Україну після завершення або припинення воєнного стану, адже офіційно дозволить зарахувати результати такого навчання після повернення до свого закладу постійного місця навчання.

Інтернаціоналізація є пріоритетом усіх європейських університетів, які створюють філії у різних частинах світу, налагоджують партнерство та студентську мобільність, приваблюють на навчання молодь з інших країн тощо. Звісно, це пріоритет і українських ЗВО. Інтернаціоналізація – це засіб підвищення якості, досконалості освіти та досліджень. «Глобальне охоплення» включає не лише міжнародні заходи (партнерство, студентську мобільність, створення філій), а й внутрішні системи, процеси та організаційну культуру. Програми міжнародної академічної мобільності здобувачів вищої освіти та викладачів університету мають

відповідати запитам компаній роботодавців. Їхні вимоги – мати фахівців, які володіють кількома мовами, мають міжнародний досвід та мультикультурний підхід до розв'язання проблем.

Індикаторами рівня інтернаціоналізації є:

- підтримка співпраці між закладами вищої освіти та з науково-дослідними установами;
- участь у міжнародних наукових проєктах і програмах, передусім ЄС;
- підтримка національної та міжнародної академічної мобільності викладачів;
- мотивування викладачів до отримання наукових результатів та наукових публікацій високого рівня, участі в патентно-ліцензійній діяльності;
- обсяг фінансування, отриманого закладами вищої освіти та їх працівниками за виконання міжнародних програм і проєктів;
- кількість учасників програм національної та міжнародної академічної мобільності;
- кількість наукових публікацій, які індексуються в міжнародно визнаних бібліографічних базах.

Щодо нових можливостей і особливостей упровадження проєктів мобільності в умовах воєнного стану, то на додачу до існуючих партнерських міжінституціональних договорів про академічну мобільність студенти і освітяни можуть самі шукати можливості навчання, викладання, стажування в європейських університетах за допомогою спеціально створених ресурсів:

Іноземні студенти в Україні. (URL: <https://studyinukraine.gov.ua/zhittya-v-ukraini/inozemni-studenti-v-ukraini>);

спільні магістерські програми Erasmus Mundus (<https://erasmusplus.org.ua/news/tryvayut-konkursy-v-magistraturu-erasmus-mundus-dlya-individualnyh-osib-z-ukrayiny/>);

Еразмус+ під час воєнного стану в Україні (корисні матеріали та посилання):

<https://erasmusplus.org.ua/opportunities/mozhlyvosti-dlya-organizacij/erazmus-pid-chas-voyennogo-stanu-v-ukrayini/>

<https://ukraine.dev.uni-foundation.eu/>;

<https://erudera.com/resources/list-of-universities-helping-ukrainian-students/>;

<https://education.ec.europa.eu/study-in-europe/countries>;

<https://www.studyineurope.eu/>.

Усю інформацію про підтримку ЄС у сфері освіти і молоді в період воєнного стану можна знайти на сайті НЕО в Україні: <https://erasmusplus.org.ua/novyny/4148-pidtrymka-u-sferi-osvity-ukrainy-yevropeiskym-soiuzom.html>.

Отже, актуальними завданнями у сучасних надскладних умовах є: забезпечення порівнюваності та визнання українських освітніх кваліфікацій в Європі та світі; упровадження кращого іноземного освітнього досвіду в Україні; адаптація випускників закладів вищої освіти до життя та роботи в мультикультурному середовищі, створення привабливості вітчизняної освіти для іноземних студентів якістю освіти та умовами навчання; збільшення кількості

проектів міжнародної освітньо-наукової співпраці, пошук партнерів за допомогою існуючих двосторонніх міжнародних угод та завдяки контактам викладчів під час участі їх у міжнародних конференціях, тренінгах; інтеграція наукових та науково-педагогічних працівників до світового наукового простору; удосконалення правового поля для здійснення академічної мобільності в умовах війни.

Список використаних джерел

1. Стратегія розвитку вищої освіти в Україні на 2022-2032 роки URL : <https://mon.gov.ua/ua/news/opublikovano-strategiyu-rozvitku-vishoyi-osviti-v-ukrayini-na-2022-2032-roki> (дата звернення: 01.03.2023)
2. Про внесення змін до деяких постанов Кабінету Міністрів України щодо врегулювання питань академічної мобільності : постанова кабінету міністрів від 13 травня 2022 р. URL : <https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-vnesennya-zmin-do-deyakih-postanov-kabinetu-ministriv-ukrayini-shchodo-vregulyuvannya-pitan-akademichnoyi-mobilnosti-599-130522> (дата звернення: 01.03.2023).
3. Проектні пропозиції для вирішення нагальних проблем української освіти у воєнний та післявоєнний періоди. URL : <https://mon.gov.ua/ua/news/mon-prezentovalo-proyektni-propoziciyi-dlya-virishennya-nagalnih-problem-ukrayinskoyi-osviti-u-voeyennij-ta-pislyavoeyennij-periodi> (дата звернення: 01.03.2023).

ПРОФЕСІЙНА ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ ВИХОВАТЕЛІВ У КОНТЕКСТІ РОЗВИТКУ STEM-ОСВІТИ

Циплюк А. М.

кандидат педагогічних наук, старший викладач,
КЗВО «Луцький педагогічний коледж» Волинської обласної ради,
м. Луцьк, Україна

В умовах реформування освіти та її переорієнтації на формування компетентностей випускника, які сприятимуть його подальшій успішній реалізації у швидко змінному середовищі, особливого значення набуває проблема якісної підготовки здобувачів вищої освіти у зв'язку з їхньою майбутньою участю в розвитку освіти, науки, виробництва та життя суспільства в цілому. Акцентуємо, що однією з тенденцій сучасного світу є інтеграція знань та різноманітних сфер діяльності (математики, технології, інженерії, мистецтва та природничих наук) [1]. Це, у свою чергу, відображається на освітніх системах низки країн, які впроваджують елементи STEM-освіти.

Варто зазначити, що в Україні на державному рівні задеклароване питання впровадження загальної стратегії розвитку та адвокації STEM-освіти. Зауважимо, що у фокусі уваги здебільшого питання розвитку STEM-освіти в закладах загальної середньої та позашкільної освіти, однак питання професійної підготовки фахівців педагогічного профілю, зокрема майбутніх вихователів, до впровадження STEM-технологій залишаються, на жаль, поза увагою. Хоча вихователь – це та людина, котра формує в дітей цілісно-інтегративну картину світу, з усіма його багатогранними зв'язками та взаємозалежностями.